

25
1778, 5
19
ORDINIS IVRECONSULTORVM KILONIENSIVM
PRODECANVS

ADOLPHVS FRIDERICVS
TRENDELENBURG. D.

VIRI PRAENOBILISSIMI
ELEGANTERQUE DOCTI

FRIDERICI CHRISTOPHORI IENSEN

KILONIENSIS

P. 197.
ILLVSTRISSIMI PRAELATORVM ET EQVITVM SLESVICENSIVM ET
HOLSATICORVM ORDINIS PERPETVAE DEPVATIONIS A LIT-
TERIS ET CAVSSARVM IN IVDICIIS INFERIORIBVS
DVCATVS HOLSATICI ORATORIS

SOLLEMNIA INAVGVRALIA
INDICIT

PAVCA PRAEFATVS

DE IVRE RETRACTVS GENTILITHI IN PRAEDIIS
NOBILIBVS SLESVICENSIBVS ET HOL-
SATICIS NON OBTINENTE.

K I L O N I I

EX OFFICINA BARTSCHII.

ORDINIS IBERICAE TITULI EPISCOPALIS

ADUOCATI

ADUOCATI

ADUOCATI

ADUOCATI

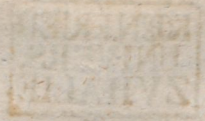
ADUOCATI

150

ADUOCATI

ADUOCATI

ADUOCATI

Quamvis de nobilissimo iuris germanici loco, qui de iure retractus praecipit, longe sentiam honorificentius, quam ut festinante calamo quid, quod satis dignum eodem sit, posse a me conscribi arbitrer, tamen, quum legissem IENSENII, *Viri praenobilissimi et eleganter docti*, libellum academicum, ad censuram mihi ab ipso oblatum, iamque aliquid scribendum a me esset, quod prolusionis instar isti libello iungeretur, temperare mihi non potui, quo minus in celebratissimum hunc iuris nostri locum inciderem. Omnino enim, quum ad scribendum accedens temporis angustia adeo premeret, ut paucorum dierum spatio circumscriptus, his singulis, qui aliis maximam partem laboribus destinati erant, aliquot tantum horularum otium quasi suffurandum esset, aliquantulum dubius haesi, utrum symbolam qualemcunque meam ad hanc doctrinam conferrem, quam sciebam doctissimorum virorum studio & opera esse excultam & perpolitam. Sed quum, scribendi necessitate muneris ratione mihi imposita, cogitarem, non multis opus esse, neque in huius generis scriptiunculis multum eruditionis expectari, certe expectari iure meritoque non debere, veniam me impetraturum speravi, si, quae in promptu essent de iuris retractus gentilitii in his terris natura & ratione, raptim in chartam conicerem, licet scirem, ea nondum esse omnibus numeris absoluta, nec curis posterioribus satis subacta, maxime quum ea ad finia non tantum essent illi quaestioni, quam tractavit praenobilissimus Candidatus in libello, cui haec praefanda sunt, sed adeo proxime ad illam pertinere viderentur, ut partem quasi eiusdem configuerent, ideoque isti libello quasi supplementa iungi possent. Neque vero integram quaestionem de retractus gentilitii natura secundum mores legesque horum ducatum hac qualicumque comprehendere commentatiuncula posse animum nobis esse, quilibet facile intelliget harum rerum non plane imperitus lector. Quin potius, praemissa notitia legum constitutionumque patriarum, quae de hac iuris parte praecipunt, pauca tantum de quaestione, quae anceps omnino & ambigua multis, nec

immerito, videbitur, differere luber: Vtrum in terris Slesuicenfibus & Holfaticis locus fit huic iuri in alienatione praediorum nobilium?

Primum autem, quamuis duumiri celeberrimi mihiq̄ amiciffimi IOANNES CAROLVS HENRICVS DREYERVS ^{a)} & CAROLVS FRIDERICVS WINCKLERVS ^{b)}, quorum fuit alter, alter adhuc dum est Academiae noſtrae ornamentum, non paucos legum patriarum codices enumerauerint, quibus de retractu ex iure confanguinitatis praecipitur, tamen, quum nec id egerint, vt omnia recenferent legum patriarum hac de re monimenta, & variae poſt acceſſerint conſtitutiones ſingulares, quibus hoc ius poſſiſſimum regitur, non alienum eſſe putauit ab inſtituti ratione, omnia, quae huc ſpectant, iura ſcripta, certe quae ad meam notitiam peruenerunt, breui tantum indice hic exhibere.

Quod ad *Ducatum Slesuicenfem* igitur attinet, reſpiciendum erit tam ad iurium codices antiquiores, quam ad conſtitutiones recentiores, quibus ius retractus regitur. Inter illos primo loco nominandus eſt codex ille Woldemarianus, ſub nomine *iuris Iutici* (*des Iutiſchen Lowbuchs*) celebratiſſimus, venerandum iuris gentium borealium vetuſtiſſimis monumentum, quod *ius* huius Ducatus *generale* conſtituit ^{c)}. Praecipit autem iſte codex ſingulari titulo ^{d)} de retractu Iurium

a) in quantiuis pretii de uſu genuino iuris Anglo-Saxonici in explicando iure Cimbrico & Saxonico libro ſingulari Kilon. 1747. edito pag. 15. & 110. & in diſſert. de reſtricta facultate alienandi bona hereditaria ad hereditaria mobilia non pertinente iure Germanico, Holfatico & Lubecenſi Kilon. 1750 pag. 32.

b) quo Praefide deſenſa eſt diſſert. inaug. HENRICI ADOLPHI KROHN de retractu gentilitio iuris germanici vniuerſalis prouocantem in fundata inremione omnino conſtituente. Kil. 1758. §. 17. 23. 24. Vbi Holfatiam commemorat CAROL. FRID. WALCH, V. ill. de iurisprudentia germanica inſigniter meritis, in elegantiffimo libello, quem inſcripſit: *das Naerberrechts ſyſtemariſch*

entworfen. Ien. 1775. ed. 2. in hiſtoria huius iuris c. 2. §. 25. pag. 52. verumque Ducatum Slesuicentem & Holfaticum non ſatis diſtinxit, quippe Holfatiae tribuens ius iuticum.

c) Vid. CHRISTIANI V. Reg. Verordnung, wie es mit adminiſtration der Juſtiz in dem Herzogthum Schleswig hinſubro gehalten werden ſolle d.d. Copenh. d. 15 Nov. 1684. §. 8. in collectione Hafnienſis conſtitutionum huius Regis, quae prodiit inſcripta: *Kong Chriſtian den Femtes Forordninger og aabne Breue Hafn. 1751. pag. 159. Excerptit hunc §. 10A. GVIL. GADENDAM in hiſtoria iuris Cimbrici Sect. I. §. 32. nor. 54. pag. 48. Sed & dudum antea in conuentione Bordesholmenſi inter Regem*

Iurium particularium, quibus abundat Slesuicum, terra legum fecundissima, duas constituimus partes, alteram *iurium prouincialium*, alteram *iurium municipalium*, seu singularum ciuitatum statutorum.

Iurium prouincialium nullum est, in quo non occurrat iuris retractus gentilitii mentio facta. Quamuis enim iura terrarum *Eiderostadii*, *Euerschopiae* & *Vitholmiae* vetustiora ^{e)} de eo fileant, tamen codicum recentiorum saeculi XVI. prior integro titulo ^{f)}, & posterior pluribus adeo titulis ^{g)}, de hoc iure exponit. Ius *Nordstrandiorum* quoque, ANTONII HEIMREICHII curis restitutum, varia de hoc iure capita continet ^{h)}, & Ius *Stapelholmensc.*, quod

A 3

CHRISTIANVM I. & Ducem FRIDERICVM I. de a. 1522. Codex Woldemarianus tanquam ius generale Ducatus Slesuicensis agnitus est. Vid. LÜNIG Collect. noua von der mittelbaren Ritterschafft in Teutschland Tom. II. p. 1029. & excerptum inde desumptum in der Sammlung der hauptsächlichsten Schleswig-Holsteinischen gemeinschaftlichen Verordnungen p. 13.

d) est ille Libri I. Titulus XXXVIII.

e) exhibuit Ius Frisiorum terrae Eiderstadii, Euerschop & Vitholm de a. 1428. IO. CAR. HENR. DREYER V. S. V. in der Sammlung vermischter Abhandlungen III Theil. p. 1455 sqq. Bienio antiquius id ius auctore HEIMREICHIO dicit GADENPAM l. c. §. 35. p. 59. & §. 45. p. 67.

f) intelligo scilicet codicem huius iuris rarissimum a. 1572. d. 10. Jul. ab ADOLPHO Duce publicatum, & Hamburgi apud Nicol. Wegener proxime insequenti anno typis impressum, de quo dixi in *diff. de intercessione feminarum secundum iura Slesuicensa & Holsarica* §. 20. not. r. pag. 41. Illius autem codicis artic. LXIV. inscriptus est: *Van Bysspröcke des hoves unde van vorkoffren Erffgude.*

g) Publicatus scilicet codex iste repetitae praelectionis in tres partes distinctus a IOANNE ADOLPHO Duce a. 1591. d. 14. Ianuar. eodemque anno typis excusus a Nicolao Wegenero prodit *Slesuici*, isque Parte III. habet art. XXXIV. sub rubro: *Wer Land oder ein Haus verkaufen will, soll solchs seinen nexten Freunden anbieten, wofen es Erbgut sey, und daß er darin keine Betrieglichkeit gebrauche.* item art. XXXV. in scriptum: *Von Beysprüche der verkauften Erbgüter & art. XXXVI. Auf was Weise und Masse die Beysprüche geschehen soll.*

h) Praeter art. 55. Partis II. Vom Land kauffen und verausschende, vbi: *Wer da will Land kauffen, der soll laut ruffen, wer da will Land sellen, der soll laut bellen, quod posterius HEIMREICHVS ita explicat: und ist das bellen laute darbey bieten, (DIE FREUNDE anbieten) und aufbieten, inprimis huc spectant art. 57. wie man eine schlechten Kauff moege beysprechen & art. 58. wenn das Land wird beygespröchen item art. 59. von Besizung des Landes, durch Beysprüche eingeloster & art. 60. von dem ersten und letzten Kauffe.* Constitutionis quoque IOANNIS ADOLPHI Du-

constitutione FRIDERICI III. Ducis continetur, late de eodem præcipit *i*). His iungo iura antiqua *Frisitorum* tam *orientalium* *l*), quam *borealium* *m*) & *iur* quatuor *Hardarum Friscarum præfecturæ Tunderensis* *n*).

Insu-

cis de a. 1597. d. 1. *Marr.* quæ retrahenti imponit iuramentum calumniae, HEIMREICHIVS mentionem fecit.

i) in constitutione, quæ a. 1623. d. 27. *Januarii* publicata eodemque anno *Slesuici* ex officina *Ioannis Hoeferi* prodiiit titulo: *Constitutio und Ordnung Unser v. G. G. Friderichs Erben zu Norwegen &c. darnach sich die Untertanen und Einwohner in Unserm Lande Stapelholm halten und richten sollen*, Tit. III. *Vom Neberkauff oder Beyspruch verkauffter Erbgueter.*

l) ex iuris *Frisici orientalis* codice MSæpto locum huc spectantem excerptum dedit WINCKLERVS in diff:rt. quam laudauimus supra sub lit. *b. §.* 24. pag. 31. sq.

m) in codice iuris *Frisici borealis*, de a. 1558. quem ex apographo edidit DREYERVS in *der Sammlung vermischter Abhandl. I. Theil* p. 487. sqq. præter *art. 37.* pag. 504. qui bona hereditaria vetat alienari, huc spectant *art. 44. Woll einen schlechten Kop möge hysprechen. 46. wenn Landt werdt hysprechen. 47. Van Besittinge des Landes, dorcb Bysproeche ingeloeset. 48. van dem ersten vund laesten Koepe.* pag. 507. & 508. Eundem codicem, quamuis in nonnullis paullo discrepantem, post DREYERVM publici iuris fecit IOAN. FRIDER. CAMERER in *den vermischten historisch-politischen Nachrichten in Briefen von einigen merkwürdigen Gegenden der Herzogthümer Schleswig und Holl-*

stein. Flensb. und Leipz. 1758. pag. 369. sqq. vbi p. 375 & 377. sq. iidem articuli, quorum hic mentionem fecimus, his exacte conuenientes leguntur.

n) huius codicem de a. 1559. d. 26. Nov. a IOANNE Seniore Duce confirmatum dedit itidem DREYERVS *l. c.* 11. *Theil* p. 1109 sqq. ibi in fine *art. 9. p.* 1116. hæc leguntur: *woll dar will Land koepen de seßall idt erslich ibo dinge lathen lagbeeden.* Eundem codicem dedit quoque CAMERER *l. c.* p. 350 sqq. sub nomine: *das alte Nordfresche Landrecht* vbi in *art. 8. p.* 353. eadem leguntur. Discrepantia numerorum horum articuloꝝ ex eo est, quod *art. 2. & 3.* apud DREYER. in vnum contracti apud CAMER. confluunt *art. 2.* similiter quoque *art. 15 & 16.* apud DREYER. contracti sunt apud CAMER. sub nr. 14. Denique *art. 24.* apud CAMEREP. qui excipit illum, quem DREYER. sub nr. 25. exhibet, apud DREYERVM plane omisus est, quod nescio, an operarum vitio factum sit, quia numerus quoque articuli 26. sub quo hic articulus collocandus fuisset, plane deficit, ita vt articulum 25. statim excipiat 27. Ex quo factum est, vt codex iste apud DREYERVM articulos 29, apud CAMER. vero tantum 27. contineat, neque tamen in posteriori quid deficiat. Subiunxit quoque CAMERERVS p. 362. sq. placita VII. *Hardarum* de a. 1426. notatu sane dignissima propter

Insulam *Femariae*, quam Ducatus Slesuicensis provinciam esse, alii affirmant o), alii negant p), silentio praeterire debemus, quum eius iura provincialia q) nihil plane de iure retractus contineant.

Inter Statuta singularum ciuitatum huius Ducatus, quae minus congrue municipalium iurium appellatione venire solent, primo loco omnino nominari debebant Statuta vrbis *Slesuici*, quae integro Ducatui *Iutiae Australis* nomen dedit, sed antiquissimum illud legum monumentum retractus gentilitii vestigia nulla exhibet, quamvis ciues aedificia extra vrbem sita vendentes obstringat, ea offerre domino fundi, cui superstructa sunt, huicque ius προτιμώσεως concedat r). In Statutis vero *Flenopolitanis* expresse distinguuntur immobilia adquisita & hereditaria, inque horum venditione venditori imponitur obligatio ea offerendi in iudicio iis, qui potiori iure emendi gaudent s), quamvis in his etiam occurrat mentio illius iuris, quod domino fundi in superficiem datur in Statutis Slesuicensibus t). Vti in aliis, ita quoque in his, huic iuri consonat Statutum

Appen-

originem eorum, quam narrat DE WESTPHALEN praefat. ad Tom. III. mon. ined. pag. 88. in not. q. in quibus p. 364. leguntur eadem, quae supra sub lit. b. e iure Nordstrandico excerptimus: De dar will Land kopen, de schall lude ropen, de dar will Land sellen, de schall lude bellen.

o) cum HUITFELDO in vita WALDEMARI III. ad a. 1364. & aliis, quos nominat LACKMANN loco mox nominando.

p) cum LACKMANNO in dem Beweis, daß die Insel Femarn von jeber ein ganz besondres Land gewesen ad calcem Partis s. seiner Einleirung zur Schleswig-Holsteinschen Historie p. 32. sqq.

q) Debemus huius iuris, tam antiquioris de a. 1326, quam recentioris de a. 1558. publicationem diligentiae DREYERI, qui ea Tom. II. der Sammlung vermischter Abhandlungen pag. 1017. sqq. & p. 1031. sqq. adiecit.

r) Vid. cap. 80. Statuti Slesvic. Wan en Boerger Buten-Gudere vorköpen will. vbi haec: Welck Bürger, offte Inwaner de een egen Huesß beßß up dem Lande, offte vrönder regene, de vorköpe dat keinem andern, be entbede dat ersten tho köpe dem Heren van Lande, will be ydt nicht köpen, be vorköpe dat, dar be meiste Geldt hebben mach, will be dat ock köpen, so neme be gude Warders-Lüde dartho, de ydt setten.

s) Vid. Statutum der Stadt Flensburg de a. 1284. edit. Flenop. 1765. cap. 102. pag. 31. Dedit quoque haec Statuta immortalis DE WESTPHALEN in Tom. IV. monum. ined. p. 1897. sqq. vbi hic locus constituit c. 105. p. 1933. ibique verba: Averst Erv-guth schall men up dem dinge lagbeden denjenigen, de as neßten syn to dem Kope, in latina versione ita exhibentur: hereditatem vero exhibere debet propinquioribus.

t) Vid. Statut. illud c. 41. pag. 13.

Appenradense u). Codex iurium *Eckernsfordensum*, qui circumfertur, MSCptus, quem supposititium esse docet DE WESTPHALEN v), iidem de iure retractus gentilitii praecipit x). Sed maiori iure hic mentio facienda est Statuti *Hufumensis y)* &, quod multa cura & diligentia confectum est, *Friderico-Stadiensis z)*, in quo utroque iura retractus gentilitii reguntur. In Statutis vero *Haderslebiensibus aa)*, *Toenningsibus bb)* & *Gardingensibus cc)* nihil de hoc

quod apud WESTPHALEN l. c. p. 1914. est cap. 46. neque tamen ibi vir diligentissimus, quod aitas fecit, hanc consonantiam statutorum Slesuicensium annotavit.

u) exhibuit illud vna cum Flenopolitano, adiectis iis, in quibus ab hoc discrepat, WESTPHALEN l. c. Sed forsam illud edidit DREYER III Theil der Sammlung der vermischten Abhandlungen pag. 1371 sqq. ibique p. 1395. 1404. cap. 45. & p. 1426. c. 104. cum illis conveniunt, quae ex Statuto Flenopolitano nominavimus in binis notis proxime antecedentibus. Conferri hic quoque meretur *Skraa Appenradensis* de a. 1335. quam ex autographo edidit DREYERS l. c. p. 1437. sqq. eiusque c. 26. in fine, p. 1446.

v) in praefat. ad Tom. III. Monum. ined. pag. 87. not. q. in fine. Locum illum excerptit GADENDAM in *histor. iur. cimbr.* Sect. I. § 55. not. 131. pag. 75. Sed incertus sum, an idem iste sit codex, cuius mentionem fecit IOANN. MOLLERS in *Isagoge ad historiam Chersuefi Cimbricae* P. III. cap. 4. §. 3. pag. 354.

x) caput 27. huius statuti inscriptum est: *Von der Beysprüche.*

y) Vide *Gerichtsordnung und Stadtrecht* welchs v. G. G. Wir IOHANN APOLFF Erbe zu *Normegen* &c. unfer

Stadt Hufum aufs new gnedig gegeben. gedrucker zu Schleswig durch Nicolaum Wegener 1608. publicatum eod. anno d. 22 Mart. cuius Part. III. Tir. XXXI. inscriptus est: *de iure retractus. von Beysprüche des Kauffs und von verkaufftem Erbgutze.*

z) Vid. *Policy-Gerichts-Ordninghe ende Stadts-recht* bez welche van Godes genaden wy FREDERICK, Erve tot *Normegen* &c. onse Stadt *Fredericks-Stadt* na rispe overweginge van saecken in genaden gegeven ende geconfermeert hebben, gedruckt in't Jaer 1635. confirmatum a. 1633. cuius Part. II. Sect. I. Tir. VIII. inscriptus est: *de iure retractus proximitatis; van de Naestinge ofte byspraaek des Koops.*

aa) quae leguntur apud DE WESTPHALEN Tom. IV. mon. ined. pag. 1977. 1999.

bb) Fecit huius iuris IOANN. MOLLERS in *Isagoge ad histor. Oberfor. Cimbr.* P. III. c. 4. §. 3. in fine p. 354. mentionem adseritque, civitatem hoc ius a PHILIPPO Duce Holsatae a. 1589. impetrasse, idque auctum esse a Fratre eius IOANNE ADOLFO a. 1590. huncque illud iuri Eiderostadiensi provinciali Slesuigae 1591. edito subiunguisse. Sed ex diplomate confirmationis, quod huic statuto praefixum est a IOANNE ADOLFO de

hoc iuris capite definitum inueni. Denique quum iure Lubecenſi donatas eſſe conſtet ciuitates *Tunderam dd)* & *Burgum ee)*, de iis eadem valebunt, quae mox de ciuitatibus Hoſtaticis eodem iure vrentibus dicenda ſunt.

Sed ſtatuta quoque *ruralia praefecturae Flensburgenſis*, quae e codice chartaceo de a. 1560. edidit DE WESTPHALEN ff), ſtatim ab initio de alienandis rebus immobilibus diſponunt, neceſſitatemque trinae oblationis iudicialis venditori ſub poena nullitatis imponunt, vt qui puter, ſe ius potius habere, poſſit iure ſuo vti.

Conſtitutiones recentiores, ad ius retractus in Ducatu Slesuicenſi pertinentes, inprimis ſunt CHRISTIANI VI Regis de iure bonorum auctorum gg), cuius declaratio authentica poſt auctoritate Potentiſſimi Regis CHRISTIANI VII ſubſecuta eſt bb), qui idem glorioſiſſi-

B
mus

a. 1590. d. 12. *Oſobr.* apparet, huius Principis Patrem ADOLPHVM ciuitatem *Toenningam* variis ornate priuilegiis, iuribus & immunitatibus, eumque pariter ac filios eius FRIDERICVM & PHILIPPVM conſilium cepiſſe de augendis his priuilegiis & de adornanda conſtitutione ſingulari & ordinatione poliitiae, eamque opera CASPARIS HOYERI, tum Praefecti prouinciae (*Staller*) Eideroſtadienſis, mox ante obitum PHILIPPI Ducis conſectam, a IOANNE ADOLPHO vero deſum confirmatam & publicatam eſſe. Neque hoc ſtatutum ſubiuſum eſt iuri prouinciali Eideroſtadienſi a. 1591. edito, quippe cuius tria exempla huius rei cauſa diligenter perſtruiti, ſed ſerſim eſt editum, quamuis eius exemplum typis impreſſum nondum ad manus meas peruenit, quod ſpero breui euenturum eſſe. Vtor tamen exemplo Mſepto, quod continet Titulos 28.

cc) Eſt hoc Statutum Gardingenſe ſimillimum Toenningenſi, inque di-

plomate confirmationis eidem praefixo eodem die dato, eadem de illo referuntur, quae de Toenningenſi commemorauimus. Conſtat illud Titulis 29.

dd) Vide diploma conſeſſionis apud DE WESTPHAL. Tom. IV. mon. ined. p. 3222. ſqq. item. p. 3244.

ee) Vid: l. c. p. 3230. & p. 3245.
ff) Tom. III. Mon. ined. pag. 1960. cap. I.

gg) K. CHRISTIAN VI. *Verordnung, welche Güter für Erbgüter zu achten und ob und in wie weit von ſelbigen ohne Einwilligung der Seitenverwandten durch Teſtamente und Verfügungen auf den Todesfall diſponirt werden könne, für die Aemter, Landſchaften und Städte des Herzogthums Schleswig d. d. Hirtſchholm d. 17. Jul. 1746. Vid. Kong Chriſtian den Siertes allernaadigſte Forordninger og aabne Breve for Aar 1746. pag. 131. ſqq. In §. 3. huius conſtitutionis mentio facta eſt iuris retractus.*

bb) Vide hanc declarationem, quae tamen non ad ius retractus, ſed ad

mus Princeps ante quinquennium singularem constitutionem de iure retractus in Ducatu Slesuicensi arctioribus limitibus circumscribendo ii) eo potissimum consilio publicauit, vt dissonantiam variorum illorum, quae enumerauimus, iurium tolleret, iisque derogaret, ne nimium extenderetur retractus,

In Holsatiae Ducatu quidem tanta legum copia non adest. Codicem legum scriptarum generalium enim praeter Speculum Saxonicum ii) non habemus, in eo autem retractum gentilitium fundatum esse nemo ignorat iii). Constitutiones autem singulares generales & ad vniuersam Holsatiam pertinentes de hoc iure non existant. Neque vero quod illam partem attinet, quae ante felicem totius Holsatiae sub imperio Augustissimi Danorum Regis coniunctionem, Magno Rufforum Principi paruit, nulla mihi innotuit lex aut constitutio, quae de iure retractus gentilitii disponeret. Qua reliquam partem Holsatiae, quae semper Potentissimo Regi nostro subiecta fuit, praeter rescriptum CHRISTIANI VI Regis, quo iuri retractus in fundis sub hasta venditis denegatur locus iii), generalem quandam legem constitutionemue de hoc iure pariter non inuenio.

Ditmarsha autem non tantum iure suo prouinciali singulari gaudet, sed est quoque in eodem de retractu dispositum oo). Neque

§. 5. illius constitutionis spectat d. d. Copenb. d. 19 Ian. 1767. in *Kong Christian den Syuendes Forord. for Aar 1767.* p. 172. sqq.

ii) *Verordnung wegen Einschränkung des Beyspruchs-Rechts in den Städten, Aemtern und Landschaften des Herzogthums Schleswig d. d. 7 April 1773.* Vid. *Kong Christian den Syuendes Forord. for Aar 1773 pag. 171. sqq.*

ii) hic prouocasse sufficiat ad conventionem Bordsesholmensis de a. 1522. cuius supra sub lit. c. mentionem fecimus, quippe quae Speculum Saxonicum tanquam legem communem Holsatiae expresse commemorat. Vberius de eius in hoc Ducatu vi &

autoritate exposuit praestantissimus Candidatus in cap. 1. dissert. inaug. cui haec profusio accedit.

iii) Vid. *Lib. I. art. 52. add. DREYERI diff. de restricta facultate alienandi bona hereditaria ad mobilia hereditaria non pertinente § 7. p. 22. sqq.*

oo) Emanauit hoc rescriptum d. 30 Marr. 1746. & insertum est *Tom. I. Corpor. Comstr. Regio-Holsatic. p. 111. sq.*

oo) Pertinent huc ex iure *Ditmar-sico antiquo de a. 1447. art. 147—151.* apud DE WESTPH. *Tom. III. mon. ined. p. 1745.* vbi his conuenientes articulos 100. 101. & 102. ex iure *Ditmar-sico*, quod sub nomine *Landboock a. 1539.* WIEBE PETERS edidit, ad marginem

que omittenda est constitutio recentior CHRISTIANI VI Regis qua Ditmarsiam australem pp).

In Dynastia *Pinnebergensi* quum vsu destituta non sit ordinatio politica *Schauenburgensis* qq), haec quoque commemoranda viderur, cuius integrum caput est de iure retractus rr).

Ciuitates Holfariae omnes vero quum iure Lubecensi vtantur, ad huius quoque de retractu gentilitio dispositiones respiciendum erit, inprimis verustiorum codicum ss). Obiter hic obseruamus, in ciuitate *Itzeboe* ex speciali senatus & ciuium placito regia auctoritate firmato respectu agrorum ad vrbem pertinentium ciuibus competere ius retractus aduersus peregrinum emtorem tt).

Ciuitas *Altona* autem, quamuis iure Lubecensi non vtatur, retractum gentilitium tamen non ignorat uu).

B 2

Deni-

annotauit; ex iure recentiori de a. 1567. arr. 66. 67. 68. in Corp. Statutor. prouinc. Holfat. p. 68. sqq.

pp) Verordnung wegen Abstellung einiger in dem Justizwesen der Landschaft Süder-Ditmarschen bemerkten Mängel und Misbrauche d. 30. Jul. 1745. in Tom. II. Corp. Constit. Regio Holfat. p. 728. sqq. Omittitur haec constitutio in collectione Hafnienfi constitutionum illius anni. De iure retractus gentilitii disponit § 5 huius constitutionis.

qq) Vid. DE CRONHELM in dem historischen Bericht von den alten und neuen Rechten und Gerichten in Holfstein, besonders von den dafelbst eingeführten Gesetzbüchern in fronte Corporis Statutor. prouinc. Holfariae pag. 292 not. 318.

rr) quod est cap. XXVII.

ss) Non enim reuifum ius Lubecense, sed vetustum illud in ciuitatibus Holfariis receptum esse docuit DREYER de formula receptionis iuris Lubecensis eiusque indole forensi in ciuitatibus Holfariae Kilon. 1751. §. 4. seqq. Disponunt autem vetusta illa

iura Lubecensia de retractu gentilitio, vti videre licet Tom. III. mon. ined. WESTPH. p. 622. extr. & p. 642. c. 25. item Codic. Dantiscan. apud DREYER. T. I. der Sammlung vermisch. Abhandl. p. 446. & in Codice Oldenburgerfi quem edidit GVIL. ERNEST. CHRISTIANI V. III. in der Geschichte der Herzogthümer Schleswig und Holfstein II Theil. pag. 525.

tt) Vid. den Bürgerchaftsbeschluss vom 4 Dec. 1632 daß ohne vorgaengige Aufsehung keine Stadt-Ländereyen an Fremde zu verkaufen samt König CHRISTIAN IV. Bestätigung desselben vom 20 April 1633 in Tom. III. Corp. Const. Regio-Holfat. pag. 606. sqq.

uu) Vid. Constitution betreffend die Stadt Altona über die Succession der Ebeleute und andere passus sub d. Glückstadt d. 14 Maii 1691. quae inserta est der Schauenburgischen Hofgerichts-Ordnung, prout edita illa est adiectis & in Partem V. collectis constitutionibus regis Glückst. a. 1700. P. 5. Tit. 3. §. 7. pag. 133. & in Corp. Statutor. prouinc. Hol-

Denique & in iure rurali seu pagano, quo per Holsatiam utimur, quod sub nomine der *Neumünsterschen Kirchspielsgebräuche* vv) celebratur, hoc ius obuium est.

Praemisso hoc breuissimo recensu legum de iure retractus gentilitii in vtroque ducatu praecipientium, earum certe, quae mihi innotuerunt, neque enim adserere ausim, ex tanta singularum constitutionum vbique dispersarum, neque in vnum corpus collectarum multitudine nullam a me, nouo in hoc studii genere homine, praetermissam esse, progredior iam ad quaestionem propositam, de qua pauca tantum praelibare licet, quum plane eandem exhaurire, nec temporis angustia, nec instituti ratio ferat. Omnino autem, in tanta legum retractum gentilitium in his terris stabilitum frequentia, deficiente prorsus lege, quae nobiles ab huius iuris exercitio expresse arceat, hoc poterat adserendum iis potius videri, quam denegandum. Primum autem quae in priuilegiis xx) non tam data atque concessa demum, quam potius tanquam ab antiquissimis temporibus competens adserta, stabilita & firmata est, non tantum plena bona immobilia vendendi facultas, sed in vendendis praediis plenissima libertas, hanc limitationem & restrictionem eo minus ferre viderur, quo san-
ctior

fur. p. 113. Constitutio illa, quam Königl. Dänische Ordnung wegen des Retracts Altona 1732. nominat CAR. FRID. WALCH vom Nacherrecht in praemissa historia huius iuris cap. 2. §. 25. nor. 25. pag. 55. ad manus meas non peruenit, neque illa inserta est collectioni Hafnienſi constitutionum Regiarum illius anni.

vv) Vid. arr. 35. eorum apud BREYER in der Saml. vermisch. Abb. II Tb. p. 1083 adde arr. 13. & 15. ibid. pag. 1072. sq. Haec iura consuetudinaria non ad praefecturam, a qua nomen habent, restricta esse, sed earum vim per omnem Holsatiam extendi docuit idem Vir summus in *dissert. de restricta facult. alienandi bona heredit. ad mobilia heredit. non pert.* §. 9. nor. a. pag. 43.

xx) Vid. CHRISTIANI III. Regis confirmationem priuilegiorum vtriusque Ducatus Slesuicenis & Holsatici d. d. Kilon. Dominica Trinitatis a. 1533. apud IARGOW in *Adpendice ad tract. de regalibus* p. 19. item apud LÜNING. in *Collect. noua von der mittelb. Rittersehb. in Teutschl.* T. II, p. 886. & in *der Sammlung der gemeinschaftl. Schlesw. Holst. Verord.* p. 17. vt & FRIDERICI II. Regis confirmat. priuileg. d. d. Flensburg d. 15. Octobr. 1564. art. XVII. apud IARGOW l. c. p. 63. Apud LVNING l. c. p. 397. sq. legitur tantum generalis confirmatio, quae est apud IARGOW p. 62. sqq. articuli priuilegiorum XVIII. autem apud hunc p. 65. sqq. subiuncti illi commisi sunt.

ctior est promissio Principum de priuilegiis hisce nullo modo interpretatione restringendis & cohibendis 29).

Deinde vero quod ad Holsatiam attinet, quamuis, vt supra monuimus, Speculum Saxonicum in hoc Ducatu constituat ius generale, tamen in primis & maxime morum antiquorum habenda est ratio, nec vlla est Speculi Saxonici his derogandi, aut eos infringendi vis & efficacia 22), ideoque per illud antiqua illa moribus non tantum recepta, sed & priuilegiis firmata libertas in alienatione praediorum ex Holsatia proscribi non potuit. Quodsi vero quis obiciat, esse haec priuilegia omnibus omnino horum Ducatum incolis concessa, ideoque ea non magis retractum gentilitium inter nobiles posse, quam inter ciues & rusticos impedire, duplex responso in promptu est. Primum enim quod recte de vniuersis his priuilegiis in complexione sumtis, & quatenus vnum veluti corpus constituunt, adseritur, esse ea omnibus horum Ducatum incolis concessa, id ad singula horum priuilegiorum capita proferri non potest, quin potius in singulis capitibus inspiciendum est & ex subtrata materia diiudicandum, ad quem ordinem spectent. Quare quum his priuilegiorum locis de praediorum libera alienatione sermo sit, quippe quae sub denominatione *der Gueter* absolute & simpliciter posita secundum genium linguae intelliguntur, dubitandum non est, priuilegium hoc pertinere ad ipsa praedia eorumque possessores. Pariter quoque limitatio illa, quae ex ipsorum nobilium consensu & voluntate respectu feminarum facta est in ordinatione iudicii prouincialis Slesuicensis & Holsatici repetitae praelectionis 33), qua prohibentur de bonis auitis immobilibus inter viuos aut mortis

B 3

caussa

29) Vid. CHRISTIANI III. Regis & IOHANNIS & ADOLPHI Ducum confirmationem priuilegiorum de a. 1544. apud IARGOW l. c. pag. 24. & LÜNIG l. c. p. 891. PHILIPPI Ducis confirmationem priuilegiorum de a. 1590. apud IARGOW l. c. pag. 140. & apud LÜNIG l. c. pag. 907. & CHRISTIANI IV. Regis de a. 1593. apud

LÜNIG l. c. p. 914. quam omisit IARGOW.

22) id quod non tantum ex conuentione Bordesholmenfi de a. 1552. cuius supra sub lit. c & ll mentio facta est, verum quoque manifestissime ex ordinatione iudicii prouincialis Slesu. Holsat. secundum repetitam a. 1636. praelectionem Part. II. Tit. 3. §. 3.

33) Part. IV. Tit. 5. §. 14.

caussa disponere, ad feminas nobilium tantum pertinere ex iis apparet, quae huius legis causa inter Principes & ordines prouinciales acta sunt *bbb*). Dein vero si dari posset, ad omnium bonorum alienationem haec priuilegiorum loca pertinere, tamen quae in statutis prouincialibus, municipalibus & ruralibus, respectu ciuium & rusticorum aliter disposita sunt, ea quidem in his restrictionem constituere possunt, sed ratione nobilium, quippe ad quos plane non pertinent, nihil efficiunt. Quid? quod si ipsa haec iura statutaria eorumque naturam consideras, magis firmatur, quam destruitur nostra assertio. Quidquid enim haec statutaria iura domestica continent, id omne ex pristinis & auitis moribus desumptum est, eorumque confirmationem, tanquam beneficium, petierunt ipsi incolae, qui iis obstringuntur. Ideoque ex his ipsis constat, antiquitus more receptum fuisse ius retractus inter ciues & rusticos. Iam vero quum plenissima venditionum libertas in priuilegiis itidem antiquissimis moribus tribuatur, satis apparet, hanc libertatem non de omnibus omnino, sed de possessoribus praediorum nobilium tantum esse intelligendam. Firmantur haec omnia ex iis, quae acta sunt in comitis prouincialibus Flenopolitanis a 1690 ad grauamen 7, quamuis de hac re ulterius exponere hoc loco non liceat.

Porro, si animum ad Slesuicensem Ducatum aduertimus, neque hic nobilium praediorum possessoribus obtare videtur Ius Iuricum. Hoc enim, ubi de iure retractus praecipit, non vniuersaliter loquitur de omnibus incolis, sed de rusticis tantum. De his enim intelligendam esse vocem *bonde*, quae in codice iuris lutici Wolde-mariano hoc loco occurrit *ccc*), & cui significatu plane similis est vox *Adelbonde* *ddd*), dubitari non sinit constans eius vsus in legibus &

bbb) Dedit ea DREYERVS in diss. de restricta facult. alien. bona hered. § 8. n. b. pag. 39. sq. ubi simul genuinum sensum huius legis docte eruit.

ccc) Verba textus danici ex editione, qua vtor, Hafnienti, de a. 1642. haec sunt: *Bonde maa sellie sin egen lort, buen som hand vil, om hand Landbod det tri Ting, til hans naeste Frender, de der*

bannem skulle arffue. quae BLASIVS ECKENBERGER ita vertit: De Bonde mach syn egen Landt vorkoepen, wene be will, so be idt III Dingedage, sinen negesten Frunden (de en eruen schoeten) Landbud.

ddd) Minime enim *Adelbonde* significare nobilem praedii possessorem, sed plane eiusdem esse cum voce *Bon-*

& diplomatibus obuius, in quibus bondones illi, & nobilibus *eee*), & ciuibus *fff*) opponuntur. Quod quum adeo manifestum sit, vt in dubium vocari nequeat, non satis mirari possum, assessores iudicii prouincialis in causa retractus *Caii Burchardi Comitis de Ahlefeldi* contra *Iohannem Clausen* Professore[m] Kiloniensem, quum pro retractu pronunciant *ggg*), omnem huius sententiae rationem in eo posuisse *bbb*), quod nobiles Slesuicenses quoque secundum Ius Iuticum iudicari debeant, id quod, quamuis in genere quidem negari non possit, neque tamen eo vsque extendendum est, vt quae Ius Iuticum rusticorum tantum constituit iura, ea ad nobiles proferantur. Qui fontes Iuris Iutici nouit, non mirabitur, nos haec, quae diximus de Iuris Iutici interpretatione, illustrare & firmare ex consonantia Iuris Danici *iii*).

Supere[st], vt paucis tangamus, quae alii de hac re scripserunt. *LYNCKERVM* *lll*) autem hac in re nominare, non multum proderit, quippe qui

de significationis docuit *GRAMM* de vocabulo *Herremand T. II. Scriptor. Hofniens.* p. 269. ad quem pronocat *SCHIEDT* in *den historischen und diplomatischen Nachrichten von dem hohen und niedern Adel in Teutschland* pag. 10. *nor. l.* Vid. quoque *Anonymi Abhandlung von dem Zustand der adelichen Hinterlassen in den Herzogthümern Schleswig und Holstein* §. 22. iuncto §. 19 apud *DREYER.* in *der Sammlung vermischtr. Abhandl. I. Theil.* p. 403. & 395. sq. Ipse vero *DREYERVS* *l. c. Parte III.* p. 1216. in not. nominauit auctorem *KNORLAUCH.*

eee) Vid. *Placita statutis rural. praefecturae Flensburg.* subiuncta apud *WESTPH.* Tom. IV. *mon. ined.* pag. 1967. n. 4. *Ordinat. iud. prouinc. reuisa P. I. Tir. III.* §. 3. & ipsa priuilegia a *FRIEDERICO I.* Rege confirmata de a. 1524, ad quae ibi respicitur, apud *LUNIG* *l. c. p. 869,* quae omisit *IAR-*

GOW, quamuis ea commemorauerit *l. c. p. 13.*

fff) Vide diplomata *Flensburgensia* apud *WESTPH.* *l. c. p. 1950.* & p. 1952. n. IV. in utroque loco bondo rusticis opponitur ciui.

ggg) Legi potest haec sententia in *den merkwürdigsten Urtheilen und Bescheiden der vormaligen Schleswig-Holsteinischen nachber alleinigen Holsteinischen Landgerichte,* quae prodierunt *Glücksf. 1774. nr. 330. pag. 358.*

bbb) hoc tunc adserere possum, quum viri amicissimi, quem nominare datum mihi non est, beniuolentia copia mihi facta sit inspiciendi legendique rationes huius sententiae.

iii) Vid. *Recessum Coldingensem CHRISTIANI III.* de a. 1558. art. 49. & *Ius Danicum CHRISTIANI V. Reg. Lib. V. cap. III. a. I. 2. 3. 4.* vbi curate distinguuntur iura rusticorum, nobilium & ciuium in vendendis praediis.

lll) *Tom. I. Resp. XI.* quod datum

qui extraneus ICtus erroris in iure nostro iam notatus est *mm*), & in medio relinquit quaestionem, quam proponit, vtrum retractus gentilitius inter nobiles Slesuicenses obtineat? Maior vero iure nominandus mihi est IOACH. BLVTINGIVS *nn*), vnicus fere ICtus patrius, qui hoc iuris patrii caput scriptis illustrauit *oo*). Ad locum autem

est ad consultationem equitis Slesuicentis L. B. de Kielmannsegge quem pseudonymice Keuerndonck ibi dicit.

mm) Scilicet DREYERVS in diss. de restricta facultate alienandi bona hereditaria ad mobilia hereditaria non pertinente pag. 31. obseruat LYNCKERVM in eo errare, quod in Ducatu Slesuicenti iuri Saxonico auctoritatem tribuat, inque eundem errorem, quod grauius est, patrium ICtum MAVRTIVM quoque incidisse, aliosque induisse.

nn) qui in obseruat. iur. cimbr. VII. apud WESTPHALEN Tom. III. mon. ined. p. 2197. haec ad rem nostram pertinentia habet: Ferner ist zu merken, daß dieser Lowhott oder gerichtliche Zubietung in diesem Fürstenthum Schleswig nur unter Bauern und Bürgern Statt hat, wie solches auch in Königs CHRISTIANI III. Recessu art. 49. versehen, daß ein jeder von Adel mag seine Güter verferzen und verkaufen mit Siegel und mit Briefen und mit Edelleute Zeugniß, wiewohl es nicht lachgeboten, und so hält es auch der Gebrauch im Fürstenthum Schleswig, unter denen vom Adel, so allein am Landgerichte, und nicht an den Stadt- und Bauerdingen pflichtbar sind. — — Was — die von Adel in diesem Fürstenthum Schleswig herricht, folgen die den Gebrauch und Gemohnheit der von Adel im Fürstenthum Holstein und thun den Beyspruch und Anerbietung des Kaufgeldes binnen Jahr und Tag, und haben allein die Männer, und

nicht die adelichen Frauenspersonen den Abtrieb, an den adelichen Ritterstzen, davon Rosdienst geben, sind auch an der Lowoierung und Schoete nicht verbunden, inmaassen a. 1617. oder 1619. auf dem Landgerichte zu Schleswig erkannt, als Claus von B. Erbgesessen zu Bülcke wegen seiner Frauen, seel. Heinn. Rantzauen Tochter, denn auch seel. Frauen, l. v. B. von dem Gute Knopff, so dieser von der Retrabetin (ita legendum ex MSepto, loco: Retrahentia) Vaters Bruder Paul Rantzauen hatte erkaufft, wollen wieder abtreiben. Verba: denn auch seel. Frauen, videntur scribarum vitio inserta. In MSepto meo est: dann auch seiner Fr. — so dieser ihr Mann von der &c. Sed ne sic quidem sensus planus est.

oo) praeter ea, quae loco, quem diximus, habet, in Glossa sua ad Ius Iuric. l. 34. & paucis quoque in Commentariolo de emtione rerum immobil. cap. 7. apud WESTPH. Tom. III. mon. ined. p. 2164 de retractu gentilitio secundum Ius Iuricum exposuit. Prodit quoque Anonymi Sammlung einiger iuristischer Abhandlungen bestehend in Erläuterung einiger Artikel des Iurischen Lowbuchs Slesuici 1772. quae continet tres commentaciunculas, quarum altera est: vom Näberkauf oder Beyspruch, daß solcher in der niedersteigenden Linie nicht Statt habe. Existat quoque dissert. inaug. REIM. ALB. RYNDT Wiltürria-Holfati de bonis hereditariis eorumque iure, quam Praefide PAULO FRAN-

autem illum, quem in margine adscripsimus, breuissime tantum notamus; nos non videre, quomodo, negata ad analogiam Recessus Coldingensis necessitate oblationis iudicialis in vendendis praediis nobilibus, ea tamen retractui gentilitio obnoxia esse adferere poterit, sententiamque, ad quam prouocat, quae est a. 1613 d. 10 Sept. publicata ppp), firmare quidem, quod ait, feminis denegatum esse hoc ius, minime vero, quod itidem adferit, masculis illud concessum esse, probare.

Simili tamen ratione sexum in hac quaestione distinguit collector sententiarum iudicii provincialis qqq), ad eamque distinctionem firmandam duas profert sententias, in quibus feminis denegatur retractus, & vnam, de qua supra diximus, in qua masculo id ius tribuitur. Sed quae huic posteriori vis insit, ex rationibus, quibus ea innititur, facile diiudicari potest. Quodsi vero rerum iudicatarum auctoritate pugnandum est, meliori forte iure prouocari poterat ad sententiam Slesuici a. 1613. d. 23. Sept. publicatam rrr), quam ex

C
proto-

CISCO ROMANO Lips. 1671. habuit, ubi in Sect. 2. §. 9. pag. 14. paucis mentionem facit iuris retractus in Holsatia. Nominat quoque anonymi tract. MScriptum von dem Beyspruchsrecht in Schleswig DREYERVS in diss. de contributione consanguineorum occisoris ad soluendum Weregildum, vulgo Stud. Kil. 1753. pag. 26. quem nunquam vidi.

ppp) Legi potest illa sententia in collectione, cuius mentionem fecimus sub lit ggg. nr. 329. p. 358.

qqq) paginam diximus in not. praeced.

rrr) est huius tenoris: I. S. Hinr. v. Buchwald zum Strhagen Kl. an eiuem, Mette Pogwischen, seel. Claussen, Jerzo dessen Sobus, seel. Benedicthen, zu Oeuelgoenne in actis benannten Wirwen Bekl. andern Theils in puncto reuocationis angezogenen Guts Oeuelgoenne tanquam feudi ex iure agnationis erkennen Wir Christian &c. und Iohann Adolph &c.

aller schriftlichen vorgebrachten Norhdurft nach biemit für Recht: daß Beklagte von der gegen sie angestellten Klage wegen des Guts Oeuelgoenne aller dings zu absolviren und loszusprechen, den Klager in die desfalls verursachte Gerichtskosten, nach gerichtlicher moderation, den Beklagten zu bezahlen, faellig ertheilende. V. R. W. Inferuit hanc quoque sententiam VOGTIVS tract. MScripto de feudis Slesuico-Holsaticis §. 14. Idem quoque in §. 20 liberis & agnatis omne ius denegat venditiones feudorum in his terris impugnandi. Quodsi verum est in feudis, multo magis erit in allodiis. Quae de natura feudorum in his ducatus in comitiis provincialibus acta sunt exhibet quoque §. 22. Sed & vtpis impressa haec legi possunt in adiunctis zu der kurzen Nachricht von dem adelichen Lebngruh Borbkamp, quae prodit. Kil. 1726. pag. 82. sqq.

protocollo autographo in margine adscriptimus. Scimus quoque a. 1755. & sequenti quaestionem, vtrum ius retractus in praediis nobilibus Slesuicensibus obtineat, in foro esse disceptatam, sententia autem iudicii provincialis Slesuicensis. reum absolutum esse ¹⁵⁵).

Sed hic subsistendum erit in spicilegio, quod festinante calamo, festinantibusque & vrgentibus operis dedimus ad libellum

Viri praenobilissimi eleganterque docti

FRIDERICI CHRISTOPHORI IENSEN

cuius sollempnia inauguralia iam indicenda sunt. De vitae autem studiorumque ratione hunc in modum exponit:

Natus sum Chilonii a. d. XVII. Iulii anni huius saeculi LIII. Patre IOANNE FRIDERICO IENSEN, CELSISSIMI MAGNI RVSSORVM PRINCIPIS a consiliis in rebus publicis, & CORPORIS PRAELATORVM AC NOBILIVM SLESVICENSIVM ET HOLSATICORVM Syndico, Matreque AVGVSTA GERTRVDA, FRIDERICI GENTZKENII, philosophiae quondam in hac Academia Professoris Ordinarii, filia. Primae educationis & institutionis domesticae curam optimi parentes ipsi susceperunt, post annum me duodecimum agentem Hamburgum miserunt, instituendumque & formandum tradiderunt IOANNI IACOBO VOLCKMANNO, Viro Doctissimo, Ioannei Hamburgensis Subconrectori celeberrimo, cuius in me merita grata piaque mente per omnem vitam colere, quam verbis efferre, malo. Sed & vsus sum voce & institutione non poenitenda IOANNIS MARTINI MÜLLERI, tum Conrectoris, nunc Reçtoris celeberrimi, & IOANNIS SAMVELIS MÜLLERI, tum Reçtoris, post fata etiam grato animo colendi. Quinquennio Hamburgi exacto, ao. LXXI. hanc Musarum sedem adii, & quammis iam anno proxime praecedente, Prorectore WILHELMO ERNESTO CHRISTIANI, Viro Ill., ciuitum Academiae albo inscriptus, tum demum doctoribus vsus sum Vi-

70

¹⁵⁵) Quum enim a sententia in caussa Petri Karstens contra Frider. Nissen & Petrum Hansen in iudicio nobili Toestruppiensi d. 28 Jul. 1755. publicata huius tenoris: daß Klæger mit dem intendirten Beyspruch an die von seinem Vater consensu & approbatione der Gutsbeserschaft in a. 1741. verkaufte adeliche Laen-

dereyen quaestionis nicht zu hoeren, sondern die Beklagte ab imperitione voellig zu embinden, die Kosten aber bewandten Umstaenden nach zu compensiren. V. R. W. actor prouocasset ad iudicium provinciale Slesuicense, hoc sententiam illam confirmauit, d. 28. April. 1756.

ro Illustri, quem dixi, in arte dialectica, historia catholica, & elegantissimae linguae Latinae; ANDREA WEBERO, Viro Excell., in metaphysica, philosophia practica vniuersali, & matheſi pura, nec non in disceptationibus philosophicis; CHRISTIANO CAIO LAURENTIO HIRSCHFELD, Viro Ill., in humaniorum litterarum praeceptionibus; IOANNE FRIDERICO ACKERMANNO, Viro Perill., in philosophiae naturalis doctrina; IOANNE DIETERICO MELLMANNO, Viro Excell. Magnifico iam Academiae Prorectore, in institutionibus iuris ciuiliſ. pandectis, iure Germanico, historia iuris, imperii Romani Germanici, ciuitatum Europaearum, & fatorum ecclesiae christianae, nec non in prudentiae ciuiliſ elementis; CAROLO FRIDERICO WINCLERO, Viro Ill. in historia litteraria iuridica, et iure criminali; GEORGIO BROEKEL, Viro Excell. in doctrina pandectarum; denique IOANNEM HENRICVM FRICKE, qui iam inter coelites est, duce[m] habui in disceptandi exercitiis. Eodem quoque praefide defendi eius obseruationes ex sententiis Facultatis Iuridicae Kiloniensis. ANDREAS WEBERVS Vir Excell. & Ampliff. quoque me in libello philosophico de critério veritatis, ad disceptandum proposito defensorem adhibere non dedignatus est. Elapſo autem triennio Göttingam petii, inque ciuium ACADEMIAE GEORGIAE AVGVSTAE numerum a Magnifico tum Prorectore IOANNE STEPHANO PÜTTERO Viro Perill. receptus, audiui Ipsum historiam imperii Romani Germanici enarrantem, processumque imperii explicantem; CHRISTIANVM WILHELMVM FRANCISCVM WALCH Virum S. V. historiam ecclesiasticam docentem; GEORGIVM LYDÓVICVM BOEHMERVM Virum Perill. in iure canonico & feudali; CHRISTIANVM FRIDERICVM GEORGIVM MEISTERVM Virum Ill. in iure pandectarum & criminali; GVSTAVVM BERNHARDVM BECMANNVM Virum Ill. in doctrina de appellationibus; IOANNEM HENRICVM CHRISTIANVM DE SELCHOW Virum Generos. & Ill. in iure publico Romano Germanico; denique IVSTVM CLAPROTH Virum Excell. duce[m] habui in exercitiis practicis; & OTTONEM DAVIDEM HENRICVM BECMANNVM V. Ill. in iure criminali Romano, quod digestis continetur. Interfui quoque lectionibus medicinae forensis HENRICI AVGVSTI WRISBERG Viri Excell.; nec non scholis mathe[m]aticis ABRAHAMI GOTTHELF KAESTNERI Viri Ill. aditque CHRISTOPHORVM MEINERS Virum Excell. in historia philosophica. Quibus per tria semestría absolutis, sex menses Wetzlariae commoratus sum, ubi duce D. FRIDERICO IACOBO DIETERICO DE BOSTELL Viro Conſultiſſimo,

sultissimo, iudicii Camerae Imperialis Aduocato, tam in cognoscendo imperii processu, quam in applicando iure me versatum esse nunquam me poenitebit. In patriam redux ab AVGVSTISSIMO REGIMINE REGIO TYCHOPOLITANO ad examen admissus, & ex clementia POTENTISSIMI REGIS DANIAE CHRISTIANI VII. in numerum aduocatorum iudiciorum Ducatus Holsatici inferiorum receptus sum. Denique ut ad summos in iure honores aditum mihi pararem, Inclitum huius Academiae Iureconsultorum Ordinem obseruantissime adii petiique, ut & ad examen, & postea, si ita videretur, ad ipsos honores me admitteret. Quos quidem, quae est Virorum Consultissimorum singularis in me benevolentia, mihi decretos antequam capesserem, contigit mihi, ut SPLENDISSIMI CORPORIS PRAELATORVM ET NOBILIVM SLESVICENSIVM ET HOLSATICORVM DEPVATIO PERPETVA me eligeret, quem haberet a litteris.

Admissus Praenobilissimus Candidatus ad examen, quod vocant rigorosum, haud vulgarem eruditionem Ordini meo probavit, hincque dignissimum eum censuit, qui admitteretur ad summos, quos petebat, in arte nostra honores. Qui quam ipsi a me conferendi sint ex decreto ordinis mei a. d. XV. Aprilis, postquam, habita lectione cursoria ad L. XI. D. de liberis & postumis haeredibus instituendis vel exhaeredandis, dissertationem inauguralem proprio Marte conscriptam de libera bona auita alienandi facultate in Holsatia per Speculum Saxonicum non restricta aduersus contra disputantium impugnationes defenderit, huic panegyri ut frequentes ad sint eamque praesentia sua condecorent ILLVSTRISSIMI MAECENATES, MAGNIFICI ACADEMIAE PRORECTOR & PROCANCELLARIVS SENATVS ACADEMICI PATRES, QUIQUE LITTERIS FAVENT ET ACADEMIAE BENE CVPIVNT, SINGVLI SVIS HONORVM TITVLIS CONSPICVI, vna cum ILLVSTRISSIMORVM GENEROSISSIMORVM AC PRAENOBILISSIMORVM COMMILITONVM lectissima corona, ordinis mei interpres decentissime rogo. P. P. Kilonii Dominica Iudica. A. O. R. clb lccc LXXVIII.

(L. S.)

Kiel, Diss., 1777-1800

ULB Halle 3
002 513 005

f
5b.

B.I.G.

Farbkarte #13

ORDINIS IVRECONSULTORVM KILONIENSIVM
PRODECANVS

ADOLPHVS FRIDERICVS
TRENDELENBURG D.

VIRI PRAENOBILISSIMI

ELEGANTERQUE DOCTI

FRIDERICI CHRISTOPHORI IENSEN

KILONIENSIS

ILLVSTRISSIMI PRAELATORVM ET EQVITVM SLESVICENSIVM ET
HOLSATICORVM ORDINIS PERPETVAE DEPUTATIONIS A LIT-
TERIS ET CAUSSARVM IN IVDICIIS INFERIORIBVS
DVCATVS HOLSATICI ORATORIS

SOLLEMNIA INAUGVRALIA
INDICIT

PAVCA PRAEFATVS

DE IVRE RETRACTVS GENTILITHI IN PRAEDIIS
NOBILIBVS SLESVICENSIBVS ET HOL-
SATICIS NON OBTINENTE.

KILONII

EX OFFICINA BARTSCHII.

